

ΝΕΟΙ ΠΑΤΥΡΟΙ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΚΑΙ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

ΕΝ ΟΞΥΡΡΥΓΧΩ τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὰς ἐνεργουμένας αὐτοῦ ἀνασκαφάς, ἀνευρέθησαν ἐσχάτως νέοι πάπυροι, σπουδαιοτάτης σημασίας. Ὁ εἰς τούτων περιλαμβάνει νέον, ἀγνωστον μέχρι τοῦδε, ποίημα τῆς Λεσβίας Σαπφούς. Δημοσιεύσμεν κατωτέρω τὸ κείμενον τοῦ ποιήματος, ὡς συνεπληρώθη διὰ τὴν «Κλασικὴν Ἐπιθεώρησιν» ὑπὸ τοῦ κ. J. M. Edmonds καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κανταβριγίας :

Οἱ μὲν ἱππῶν στροτὸν οἱ δὲ πέσδων
οἱ δὲ νῶν φαῖς· ἐπὶ γὰρ μέλαιναν
ἔμμεναι κάλλιστον· ἔγω δὲ κῆν' ὅττι τις ἔραται.
πᾶν γ'χ' εὐμαρὲς συνετὸν ποῆσαι
πᾶντι τ[οῦ]τ'· ἃ γὰρ πόλιν περισκόπειαι
κάλλος ἀνθρώπων· Ἑλένα τὸν ἄνδρα κρίνεν
ἄριστον,

ὅς τὸ πᾶν] σέβας Τροιάς] ὅ]λεσς·ε,
κοῦδὲ πα]ιδὸς οὔδὲ [φίλ]ων το[κ]ίων
μῆλλον] ἐμνάτη, ἀ[λλὰ] παραγαγ' αὐτὰν
πῆλε φίλει]σαν
ᾠρος· εὐκ]αμπτον γάρ [ἀεὶ τὸ θῆλυ
αἰ κέ] τις κούφως τ[ὸ] πάρον ν[οή]η·
οὐ]δὲ νῦν, Ἄνακτορ[ι]α, τ[ὸ] μέμνα
δῆ] παρεοίσας,
τῆ]ς κε βολλοίμαν ἔρατόν τε βῆμα
κ] ἀμάρυγμα λάμπρον ἰδὴν προσώπω
ἦ τὰ Λύδων ἄρματα κἂν ὄπλοισι
πεσοδομ]άχεντας·
εὐ μὲν ἰδ]μεν οὐ δυνατόν γεγέσθαι
λῶπτι· ἐ]ν ἀνθρώποις· πεδέχην δ' ἄρ' ἴσθαι
[τῶν πέδειχόν ἐ]τι βροτοῖσι λῶον]
[ἦ λελάθεσθαι.]

Αἱ ἐν ἀγκύλαις λέξεις καὶ γράμματα δὲν ἀπαντῶσιν ἐν τῷ παπύρῳ καὶ ἐνὸς ἢ ἐπανόρθωσις τοῦ βεβλαμμένου κειμένου εἰς τινα σημεία ὑπῆρξεν εὐκολωτάτη, εἶνε ἄλλα τινὰ χωρία, ἰδίᾳ ἐν τῇ τελευταίᾳ στροφῇ, ὅπου αἱ παρεμβληθεῖσαι λέξεις ἐστηρίχθησαν καθαρῶς ἐπὶ τῆς εἰκασίας. Τὸ ποίημα ἀτυχῶς δὲν εἶνε πλήρες. Ἡ συμπλήρωσις ἐν τούτοις τοῦ κ. Ἐδμονδς θεωρεῖται ὑπὸ τινων τῶν παρ' ἡμῖν φιλολόγων ὡς βεβιασμένη.

Ἡ μετάφρασις τὴν ὁποίαν παρέχει ὁ κ. Ἐδμονδς ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Τὸ ὀραϊότερον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον μερικοὶ λέγον· ὅτι εἶνε πληθὺς ἱππέων, ἄλλοι πληθὺς πεζῶν, καὶ ἄλλοι ὁμάς πλοίων· ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι εἶνε ἐμείνος, τὸν ὅποιον ἀγαπᾷ κανεῖς. Καὶ εἶνε εὐκόλον νὰ γένη τοῦτο νοητὸν εἰς πάντα. Ἡ Ἑλένη, ἡ ὁποία ἀντίκρουσε πόσῃ ἀνθρωπίνῃ ὀραϊότητι, ἐξέλεξεν ὡς ἄριστον τὸν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ πλήρης καταστροφῆς τῆς τιμῆς τῆς Τροίας· οὐδὲ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τῆς τῷ τέκνον

ἢ τοὺς προσφιλεῖς γονεῖς, ἀλλὰ παρεπλανήθη ὑπὸ τοῦ ἔρωτος νὰ χαρίσῃ τὴν καρδίαν τῆς πολὺ μακρόν. Διότι ἡ γυνὴ εἶνε πάντοτε εὐμετάβλητος, διὰν ἀποβλέψῃ ἐπιπολαίως εἰς τὸ παρὸν καὶ τὸ εὐχάριστον.

«Τοιοῦτο ὁπῶς σήμερον καὶ σύ, ὦ Ἀνακτορία μου, δὲν φαίνεται ὅτι φροντίζεις διὰ τὴν παρουσίαν ἐκείνης, τῆς ὁποίας ἐγὼ θὰ ἐπιοτιμοῦσα τὰ γλυκεῖα ἔχνη τῶν ποδῶν καὶ τὴν θέαν τοῦ ἐκπάγλου προσώπου τῆς ἀπὸ ὅλα τὰ ἄρματα καὶ τοὺς οὐδαιοφράκτους ὀπλίτας τῆς Λυδίας. (Γνωρίζω ὅτι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἀπολαύσῃ τὰ βέλτεστα· ἐν τούτοις, τὸ νὰ παρακαλῇ τις ὅπως ἀποκτήσῃ συμμετοχὴν εἰς ὅτι ἄλλοτε συμμετέσχεν, εἶνε καλλίτερον παρὰ νὰ τὸ λησμονῇ τις.»

Ὁ πάπυρος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιλαμβάνονται οἱ ἀνωτέρω στίχοι, φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν : «Τὸ πρῶτον βιβλίον τῶν λυρικῶν τῆς Σαπφούς, 1332 στίχοι». Ἀτυχῶς ἕξ ὅλου τούτου τοῦ θησαυροῦ μόνις ἄλλαι δώδεκα στροφαὶ εἶνε δυνατόν νὰ συμπληρωθῶσιν. Οἱ λοιποὶ στίχοι εἶνε ἐντελῶς κατεστραμμένοι.

Τὸ ἀνευρεθὲν ποίημα κρίνεται ὑπὸ τινων ὡς ψυχρόν. Βεβαίως δὲν ἔχει τὸ πάθος τὸ ὅποιον διακρίνει τὴν «Ἐπὶ κλησιν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην» τῆς ἰδίας ποιητρίας. Καὶ τοῦτο διότι ἡ Σαπφὼ ἔχεν ὡς ἐπάγγελμα τὴν ποίησιν καὶ συνεπῶς ἔγραφεν ἐκτὸς τῶν ἐμπνευσμένων ποιημάτων καὶ ἄλλα διὰ τὰς φίλας τῆς. Τὸ ἀνευρεθὲν δὲν προσθέτει τίποτε σχεδὸν εἰς τὴν φήμην τῆς ὑπὸ ἔποψιν ποιητικῆς ἐξάρσεως. Χαρακτηρίζει ἐν τούτοις τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν σαφήνειαν τῆς στιχουργίας τῆς.

Περὶ τοῦ εὐρεθέντος ποιήματος ἐποιήσατο ἀνακοίνωσιν ἐρμηνευτικὴν ὁ καθηγητὴς κ. Σ. Κουγέας, ἀναγνώσας, παραδόξως, μίαν μαλλιάρην μετάφρασιν. Ὡμίλησεν ἐπίσης καὶ περὶ τινων ἀποσπασμάτων τοῦ ποιητοῦ Ἀλκαίου ἐκ τῶν 40 εὐρεθέντων, ἐφθαρμένων τῶν πλείστων, καὶ δημοσιευθέντων εἰς τὸν ἄρτι ἐκδοθέντα ἐν Λονδίῳ τόμον τῶν Παπύρων τοῦ Ὁξυρρύγχου (τομ. X.) καθὼς ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. A. Hunt καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Βιλαμόβιτς.

Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἄνω Σαπφικῶν στροφῶν, νέον ποιητικὸν θησαυρὸν ἀνηγγέλη ἢ ἀπόκτησις. Ὁ ἐπιφανὴς Ἀγγλὸς λόγιος Ἰ. δὲ Μονιὺς Τζόνσον, ἐνεργήσας προσφάτως ἀνασκαφὰς ἐν Αἰγύπτῳ ἀναλώμασι τοῦ «Ταμείου τῶν Αἰγυπτιακῶν Ἐξερευνήσεων» ἀνεῦρε διάφορα φύλλα παπύρου ἐντὸς τῶν ὁποίων περιέχονται 500 στίχοι τοῦ μαγευτικῶν ποιητοῦ τῶν Συρακουσῶν τῆς 3ης π. X. ἑκατονταετηρίδος, τοῦ πατρὸς τῆς βουκολικῆς ποιήσεως Θεοκρίτου. Ὁ νέος πάπυρος ἀναγόμενος χρονολογικῶς εἰς τὴν πέμπτῃν ἢ ἕκτῃν μ. X. ἑκατονταετηρίδα,

ἀνευρέθη ὁμοῦ μετ' ἄλλων, φιλολογικῆς κυρίως φύσεως, ἐν Ἀντινῷ τῆς Ἀνω Αἰγύπτου.

Αἱ ἀνευρεθεῖσαι σελίδες τοῦ παπύρου, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς περιελάμβανεν ὅλα τὰ Εἰδύλλια τοῦ χαριτωμένου ποιητοῦ, εἶνε πλατύταται, διατηροῦνται δὲ ἀρκετὰ καλῶς.

Δεδομένον ὅτι τὰ ἀποσώζόμενα Μεσαιωνικὰ χειρόγραφα δὲν εἶνε παλαιότερα τῆς 13ης μ. Χ., ἐκατονταετηρίδος, τὸ νέον εὑρημα ἔχει ἐξαιρετικὴν ἀξίαν, ἃν καὶ ἡ σπουδαιότης του δὲν ἡμπορῇ νὰ ἐκτιμηθῇ ἐπακριβῶς, προτοῦ τὸ κείμενον συναρμολογηθῇ προσηκόντως καὶ ἀντιγραφῇ.

Τόσον ὁ πάπυρος τοῦ Θεοκρίτου, ὅσον καὶ πάντες οἱ ἄλλοι οἱ συνανευρεθέντες ἐν Ἀντινῷ θὰ ἐκδοθῶν ἐν Λονδίῳ τὸ προσεχὲς ἔτος ἐν εἰδικῷ τόμῳ.

Μέχρι σήμερον ὀλίγοι μόνον στίχοι τοῦ Θεοκρίτου ἐκ τῶν Εἰδυλλίων του εἶχον ἀνακαλυφθῇ ἐν Ὁξυρρύγχῳ, τὸ γεγονός δὲ τῆς ἀνευρέσεως αὐτοῦ καὶ νέου χειρογράφου τοῦ αὐτοῦ ποιητικοῦ ἀριστουργήματος εἶνε χαρακτηριστικόν, καθότι θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ὁ μέγας βουκολικὸς διέμεινεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Πυραμίδων.

Ποικίλη Λεξις

Ὁ νέος Μότσαρτ.

Κατάπληξιν ἐνεποίησεν ἐν Λονδίῳ τὸ φαινόμενον τοῦ ἐπταετοῦς Ἰταλοῦ Οὐίλλυ Φερρέρο, ὅστις παρουσιάζει μοναδικὴν μουσικὴν ἰδιοφυίαν. Ἐκλήθη «ὁ Μότσαρτ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος». Ἐν Πητρούπολει καὶ Παρίσις καὶ ἤδη ἐν Λονδίῳ ἔδωκε δείγματα τῆς ἐξόχου τέχνης τοῦ διευθύνειν ὁρχήστραν. Εἰς τὸ Ἀλμπερτ Χώλ τοῦ Λονδίνου διηύθυνε ᾠμελὴ τοιαύτην. Τὰ δυσκολότερα προγράμματα δὲν τοῦ κάμνουν ἐντύπωσιν. Μπετόβεν, Βάγνερ, Μπάχ, Μένδελσον τοῦ εἶνε γνωριμῶτατοι. Ἐγεννήθη ἐν Τουρίνῳ τῷ 1907. Ἐχει ὥρατα χαρακτηριστικά, ἐανθός. Ἀγνωστον παραμένει πῶς ἐξέμαθε τὴν μουσικὴν· πάντες οἱ συγγενεῖς του ὅμως εἶνε μουσικοί, ὁ μπεμπές δ' αὐτοῦ εἰς ἡλικίαν δέκα πέντε μηνῶν ἔσαν ἡκροᾶτο μουσικὴν συνεκινεῖτο, ἐδάκρυε καὶ διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῆς κεφαλῆς παρηκολούθει τὸν χρόνον, ὑποδεικνύων τοὺς ρυθμούς μετὰ μεγάλῃ ἀκριβείᾳ. Πενταεστὴς διηύθυνεν εἰς τὸ ἐν Ρώμῃ θεάτρον «Κοστάντζι» ὁρχήστραν. Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι δὲν εἰσέρει οὔτε μίαν νόταν μουσικῆς, οὔτε ἐδιδάχθη ποτέ. Ἀρκεῖ νὰ ἀκούσῃ ἅπασι παιζόμενον ἐν ἔργῳ καὶ ἀμέσως διευθύνει τὴν ἐκτέλεσιν. Εἶνε δὲ καὶ συνθέτης.

Διὰ μερικὸς συγγραφεῖς

Ὁ Ἀγγλος διηγηματογράφος Κίπλινγκ ἀνέστειλεν ἐσχάτως τὴν ἐκδοσὴν ἔργου αὐτοῦ τὴν τελευταίαν στιγμὴν, καθ' ἣν ἦτο ἐντελῶς ἐτοιμον. Τὸ ἔργον ἐτίτλοφεῖτο «Τεσσαράκοντα πέντε πρωταί», ἐγράφη δὲ ἀμέσως μετὰ τὴν πρωτοφανῆ ἐπιτυχίαν τῶν «Διηγημάτων ἐκ τῶν λόφων». Ὁ ἐκδότης ἡτοιμάζετο νὰ διανεμῇ εἰς τὰς ἐφημερίδας τὰς ἀγγελίας τῆς δημοσιεύσεως, τὸ ἔργον εἶχεν ἐκτυπωθῇ, ἔσαν ὁ συγγραφεὺς ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸς ἀνάγνωσιν εἰς διάσημόν τινα κριτικόν, ζητῶν παρ' αὐτοῦ γνώμην ἐλλικρινῇ καὶ ἀμερόληπτον.

Ἀξίζει — ἀπεφάνθη ὁ κριτικὸς — τόσον, ὅσον καὶ τὰ «Διηγήματα ἐκ τῶν λόφων».

Τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, ἀπήντησεν ὁ Κίπλινγκ, ἂν δὲν ἐπέτυχον νὰ φέρω εἰς φῶς τί καλλίτερον τοῦ τελευταίου μου ἔργου· προσιμῶ νὰ μὴ δημοσιεύσω ἄλλου. Καὶ ὄντως διέταξεν ἀμέσως ἵνα ἀλόκληρος ἡ ἐκδοσις παραδοθῇ εἰς τὰς φλόγας. Δὲν εἶνε γνωστὸν ἂν διετῆρησεν τὸ χειρόγραφον, βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι οὐδὲν ἀντίτυπον τοῦ καταδικασθέντος ἔργου διέφυγε τὸ πῦρ.

Ὑπάρχει καὶ τρίτη Ὑζοκόντα ;

Εἶνε γνωστὸν, ὅτι ἐκτός τῆς Ὑζοκόντας, τῆς κλαπείας ἀπὸ τοῦ Δουβρόν, ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη τοι-

αὐτὴ εἰς τὴν Μαδρίτην. Ἐπίσης ὅμως εἶνε γνωστὸν εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον, ὅτι ὁ περίφημος ζωγράφος Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι εἶχε ζωγραφίσῃ μίαν τρίτην Ὑζοκόνταν, τῆς ὁποίας ὅμως τὰ ἴχνη ἔχουν χαθῇ. Ἡδὲ εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην ὑπάρχει μία Ὑζοκόντα, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν Ντὰ Βίντσι. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ δόκτορος Ἐντμαν, τοῦ ὁποίου οἱ πρόγονοι καὶ ἰδιαιτέρως ὁ Οὐίλλιαμ Ἐντμαν ἐξῆσεν εἰς τὸ Παρίσι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, συγχάζων εἰς τὴν αὐλήν τοῦ Λουδοβίκου τοῦ 16ου καὶ χαίρων τῆς εὐνοίας τῆς Μαρίας Ἀντουανέτας. Ὅταν ἀνεχώρησεν ὁ Ἐντμαν ἐκ Παρισίων, ἡ Ἀντουανέτα τοῦ ἐδώρησε τὴν περίφημον τρίτην Ὑζοκόνταν.

Ἡ εἰκὼν τῆς Εἰρήνης

Ὁ γνωστὸς δισεκατομμυριοῦχος Κάρνεϊ, ἔξακολουθῶν τὴν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης προπαγάνδαν του, διέταξε νὰ ἐκτυπωθῶν πεντήκοντα χιλιάδες ἀντιτύπων μιᾶς εἰκόνας, τὸ ὁποῖον θὰ διανεμηθῶν μετὰ τῶν κυριωτέρων Κολλεγίων καὶ Πανεπιστημίων ἐλοκλήρου τοῦ κόσμου. Παριστὰ ἓνα στρατιώτην ἔτοιμον ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸν πόλεμον τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀποχαιρετᾷ τὴν σύζυγον του καὶ τὰ παιδάκια του, ἅτινα κλαίουσιν. Εἰς τὸ βάθος διακρίνεται ἓνα σελωμένο ἄλογο καὶ ἓνας στρατιώτης, κρατῶν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ. Ἐνα ἀπὸ τὰ παιδάκια τοῦ στρατιώτου ἐρωτᾷ τὸν ἀναχωροῦντα πατέρα του καθὼς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς εἰκόνας ὑπαρχούσης ἐπιγραφῆς· «Μπαμπά, πᾶς νὰ σκοτώσῃς τὸν μπαμπὰ ἄλλης μικροῦλας σὰν καὶ μένα ;» Ὁ Κάρνεϊ ἀπέστειλε μέχρι τοῦδε ἄφθονα ἀντίτυπα εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Πεκίνου, τοῦ Τόκιο καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ ἀρχαιότερον μουσεῖον.

Τὸ ἀρχαιότερον ἐν τῷ κόσμῳ μουσεῖον εἶνε τὸ ἐπιστημονικὸν μουσεῖον τοῦ Νάρα, μικρᾶς πόλεως τῆς Ἰαπωνίας. Ἰδρυθὲν κατὰ τὸ 656 ἀριθμεῖ ἤδη 1158 ἔτη ζωῆς. Περιλαμβάνει πλουσιωτάτην συλλογὴν μετὰ τῶν, διάφορα δείγματα ὧν τῶν εἰδῶν τῶν ἑλῶν, φυτῶν καὶ πληθὸς πολυτίμων ἀντικειμένων Ἰαπωνικῆς τέχνης. Τὸ Ἰαπωνικὸν τοῦτο μουσεῖον σπανίως ἀνοίγει τὰς πύλας αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐπισκέπτας, καθ' ἕκαστον δὲ ἔτος κατὰ τὸ ἔαρ Αὐτοκρατορικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπιθεωρεῖ τὰς διαφόρους συλλογὰς, πληροφορεῖται περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν ληπτέων μέτρων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὀλίγιστοι τινὲς προσκεκλημένοι εἰσδύουσιν εἰς τὸ πανάρχαιον ἐπιστημονικὸν ἐκεῖνο τέμενος.